

SIVA - SELSKAPET FOR INDUSTRIVEKST SF
Professor Brochs gate 12
7030 TRONDHEIM

Seksjon Klima, næring og innovasjon

Vår dato: 08.02.2025

Deres dato:

Vår referanse 25/00082-2

Deres referanse:

Vår saksbehandler: Geir Morten Johansen

Oppdragsbrev 2025 til SIVA fra Telemark fylkeskommune

1. Overordnede mål og føringer (felles tekst IN og Siva)

Telemark fylkeskommune viser til felles føringer fra Nærings- og fiskeridepartementet for mål- og resultatstyringssystemet til Innovasjon Norge, og til Prop. 1 S Kommunal- og distriktsdepartementet for overordnede mål for det regionale oppdraget.

Telemark har særlige utfordringer knyttet til for høye klimautslipp, manglende tilgang på ønsket fornybar elektrisk kraft og for mange utenfor utdanning og arbeid. Fylkeskommunen, Innovasjon Norge, Siva, Forskningsrådet og Telemark Utviklingsfond deler ønsket om økt verdiskaping i næringslivet i Telemark, og har signert en regional samarbeidsavtale.

[Telemarksplanen](#), fylkets viktigste styringsdokument, er vedtatt av fylkestinget. Hovedmålene innenfor tre satsingsområder er:

Inkluderende Telemark:

- Alle skal gjennomføre videregående opplæring på sitt nivå. Telemark skal møte framtidens kompetansebehov
- Redusere sosial ulikhet i helse
- Skape kompakte og levende byer og bygder med høy kvalitet

Skapende Telemark:

- Produsere mer fornybar energi og øke nettkapasiteten
- Gjøre fylket mer attraktivt for bedrifter, besøkende og som bosted
- Prioritere vedlikehold og fornyelse av dagens fylkesveger

Naturrike Telemark:

- Bevare natur-, jordbruks- og kulturverdier
- Gjennomføre en raskere omstilling til et lavutslippssamfunn
- Satse på grønn verdiskaping og sirkulær økonomi

Inntil Regional plan for klima, energi og grønn omstilling er utarbeidet (2026), gjelder vedtatt [Regionalt Handlingsprogram for Forskning, Innovasjon og Næring – Telemark \(2024-2026\)](#).

FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for samfunnsutviklingen i Telemark. For samarbeid innenfor næringsutviklingsfeltet framheves 4 av disse; 8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst, 9. Innovasjon og infrastruktur, 12. Ansvarlig forbruk og produksjon og 13. Stoppe klimaendringene.

Det vedtatte målet om at fylket skal nå sine klimamål med 60 % reduksjon av klimagassutslippene innen 2030 ligger fast. Dette skal bl.a. nås gjennom fylkeskommunens samhandling med relevante aktører i partnerskap og nettverk.

Inntil ny strategi som omhandler reiselivet er vedtatt i desember, gjelder strategi for reiseliv og opplevelser. Fylkestinget har vedtatt et [handlingsprogram](#) med satsinger for Telemark i april 2024. Det skal rettes spesielt fokus på:

- Besøksforvaltning: prosjekt som sikrer en bærekraftig utvikling av reiselivsnæringen, slik at denne gir et positivt bidrag til lokalsamfunnet. I tillegg til at det ivaretar kultur- og naturverdier
- Det anbefales en tydeligere konseptutvikling rundt satsinger innen naturbasert reiseliv ved å knytte de opp mot kulturbaserte opplevelser, dagsturhytter og lokalmatsatsing.

I Regionalt næringsprogram for landbruk i Vestfold og Telemark 2019-2022 (prolongert til 2024) er de overordnede målene formulert slik:

1. Landbruket i Vestfold og Telemark skal utvikles ved å ta i bruk alle gårdens ressurser og bidra til økt selvforsyning, verdiskaping og beredskap i hele verdikjeden.
2. Landbruket skal være framtidsrettet og bærekraftig, med reduserte utslipp av klimagasser og økt binding av karbon, uten at det reduserer matproduksjonen.
3. Matproduksjonen i Vestfold og Telemark skal økes ved videre utvikling og aktiv drift av de matproduserende arealene.
4. Landbrukets produksjon av mat, tre og tjenester skal være markedsrettet og klimavennlig og bidra med fellesgoder til befolkningen.

Internasjonal strategi 2030 fastsetter at fylkeskommunens internasjonale engasjement og samarbeid skal bidra til å gjøre fylket rustet til den omstillingen FN's bærekraftsmål forutsetter. Strategien skal bidra til å realisere verdiskaping gjennom grønn omstilling og samhandling for å løse komplekse samfunnsutfordringer.

Sirkulære Telemark 2030 er Telemarks satsing inn i det nasjonale missions-arbeidet, hvor følgende tre samfunnsoppdrag (missions) er definert:

- Utvikle industriell symbiose på tvers av verdikjeder
- Bygge infrastruktur på tvers av verdikjeder
- Kompetanseløft for å realisere de grønne verdikjedene

Sirkulære Telemark 2030 gjennomføres som et tett samarbeid mellom Telemark fylkeskommune, Innovasjon Norge og Telemark utviklingsfond, samt Forskningsrådet og Siva.

Fensfeltet viser seg å være Europas største forekomst av sjeldne jordarter. Fensfeltet representerer en potensielt viktig mineralressurs som kan utløse verdiskaping og arbeidsplasser. IN har finansielle virkemiddel som kan bidra til å realisere verdikjeder for mineralutvinning.

Telemark fylkeskommune peker på følgende føringer:

1. Bevilgningene gis ihht Norges Mineralstrategi
2. Bevilgninger kan gis til geologiske undersøkelser, også i tidlig fase, av mineralforekomster av typer klassifisert av EU som kritiske.
3. Bevilgninger kan gis til prosjekter der målet er å undersøke mulighetene for økt utnyttelse av mineralforekomster som allerede er i drift eller der drift planlegges.
4. Fensfeltet bør ha et spesielt, men det er potensielt også undersøkelser av andre forekomster av kritiske mineralressurser som bør støttes.
5. Mineralressurser tar vanligvis et par ti-år å utvikle kommersielt fra de er oppdaget. Bevilgninger må kunne gis selv om prosjektene er i en veldig tidlig fase.

Tilskuddsmottakere som arbeider på oppdrag for fylkeskommunen forutsettes å legge dette til grunn for innretningen av sitt arbeid.

2. Fylkeskommunens oppdrag til Siva over post 553.61 for 2025

For 2024 tildeles SIVA fra Telemark fylkeskommune 7,1 mill. kr over statsbudsjettets post 553.61 til finansiering av oppdrag fordelt på virkemidlene:

- inkubasjonsprogrammet med 4,2 mill. kr.
- næringshageprogrammet med 2,9 mill. kr.

a. mål og prioriteringer for post 61

Det vises til mål- og styringsformuleringer under avsnitt 1.

b. Inkubasjonsprogrammet

For 2025 tildeles Siva fra Telemark fylkeskommune 4,2 mill. kr over statsbudsjettets post 553.61 til finansiering av oppdrag øremerket Proventia AS innenfor inkubasjonsprogrammet i henhold til vedtatt innplassering i differensieringsmodellen.

Målet med inkubasjonsprogrammet er økt nasjonal verdiskaping gjennom effektivt å identifisere, videreutvikle og kommersialisere gode ideer til nye vekstbedrifter, og utløse ny vekst i etablerte virksomheter. Målgruppen er innovative ideer og bedrifter med vekstpotensial.

Midlene til og aktiviteten hos operatørene defineres i følgende to kategorier:

Innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter (artikkel 28) som inkubatoren skal bruke på rabatterte innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter som er tatt opp i inkubasjonsprogrammet.

Støtte utenom statsstøttereguleringen som skal dekke kostnader knyttet til administrasjon og gjennomføring av inkubasjonsprogrammet. I dette inngår for eksempel innlemmelse av deltakere i programmet, rapporteringsforpliktelser, prosjektledelse, profilering og markedsføring, organisering av opplæring mv.

c) Næringshageprogrammet

For 2025 tildeles Siva fra Telemark fylkeskommune 2,9 mill. kr over statsbudsjettets post 553.61 til finansiering av oppdrag øremerket Telemark Næringshage AS innenfor næringshageprogrammet i henhold til vedtatt innplassering i differensieringsmodellen.

Målet for næringshageprogrammet er å bidra til økt verdiskaping basert på regionale fortrinn, gjennom å legge til rette for utvikling av bærekraftige og omstillingsdyktige bedrifter. Aktiviteten skal skje i områder med svak eller ensidig næringsstruktur, fortrinnsvis innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte. Målgruppen er små og mellomstore bedrifter og nyetableringer, primært i distriktene.

Midlene til og aktiviteten hos operatørene defineres i følgende to kategorier:

- Innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter (artikkel 28) som næringshagen skal bruke på rabatterte innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter som er tatt opp som målbedrifter i næringshageprogrammet.
- Støtte utenom statsstøttereguleringen som skal dekke kostnader knyttet til administrasjon og gjennomføring av næringshageprogrammet. I dette inngår for eksempel innlemmelse av deltakere i programmet, rapporteringsforpliktelser, prosjektledelse, profilering og markedsføring av næringshagen, organisering av opplæring mv.

d) Administrasjons- og gjennomføringskostnader

Midler til administrasjon og gjennomføring av oppdraget finansieres av Kommunal- og distriktsdepartementets overføring til Siva på kap. 553.61, på vegne av fylkeskommunene.

Kommunal- og distriktsdepartementet overfører i 2025 19,2 mill. kroner til administrasjon og gjennomføring av alle de regionale oppdragene til Siva over kap.553, post 61.

Ved risiko for at faktiske administrasjons- og gjennomføringskostnader vil overstige beregnet ressursbruk, skal Siva varsle fylkeskommunene om dette. Eventuell overstigende ressursbruk til formålet skal avklares med fylkeskommunene og legges til neste års administrasjons- og gjennomføringskostnader. Dersom Siva har ubrukte midler til administrasjon og gjennomføring ved årets slutt, overføres dette til neste års oppdrag.

4. Fylkeskommunens oppdrag til Siva med egne midler for 2025

Telemark fylkeskommune er i prosess med å sette endelige rammer for budsjettet 2025. Da budsjettet ikke er endelig vil Telemark fylkeskommune utsette innstillingen om å bevilge midler fra egen budsjetttramme (se tabell) til politiskbehandling til møterekke 2, med behandling i hovedutvalget 20 mars (alternativ 9. april).

Ambisjonene er å få vedtatt en sak i tråd med den innstilling som ble meldt til SIVA i forbindelse med Telemark Næringshage og Proventias innplassering i differensieringsmodellen:

- a. Inkubasjonsprogrammet ved Proventia AS: kr. 1 800 000.-
- b. Næringshageprogrammet ved Telemark Næringshage AS: kr. 1 600 000.-

5. Styring, koordinering og samhandling

Styringsdialog

Siva og fylkeskommunen har anledning, ved behov, til å be om møte for å ivareta nødvendig regional styringsdialog.

Satsingsforslag og innspill til budsjett:

Siva skal sende budsjettinnspill for post 61 til fylkeskommunene samlet innen 26. september, med kopi til Kommunal- og distriktsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet.

Fylkeskommunene (samlet) og Siva blir enige om utarbeidelse av eventuelle satsingsforslag for post 61 omhandlende Sivas næringshage- og inkubasjonsprogram, og leveranser fra Siva i dette arbeidet. Forslaget skal drøftes i nasjonalt styringsdialogmøte på høsten

Koordinering, samhandling og deltakelse i regionale utviklingsprosesser:

Sirkulære Telemark inngår i den nasjonale missionsatsingen, som er forankret i nasjonal samhandlingsmodell (4 partssamarbeidet). Økt verdiskaping og sysselsetting søkes gjennom at virksomhetene lykkes i å gjennomføre omstilling til lavutslippssamfunnet (grønn omstilling). Sirkulære verdikjeder som tar vare på ressursene, er en forutsetning for et lavutslippssamfunn. For å lykkes med dette er det viktig at etablerte selskaper får bistand til å ta ut sitt potensial gjennom relevante virkemidler.

- SIVA følger opp nasjonal samhandlingsmodell, og det nasjonale missonsarbeidet.
- SIVA forventes å bidra til at Sirkulære Telemark 2030 lykkes i å bidra til virksomhetene og regionen lykkes i å gjennomføre omstilling til lavutslippssamfunnet (grønn omstilling).
- SIVA forventes å delta i Telemarkskollegiet og følge opp den regionale samarbeidsavtale i 5.partssamarbeidet i Telemark med Innovasjon Norge, Forskningsrådet, Telemark Utviklingsfond og Telemark fylkeskommune.

6. Rapportering

Rapporteringen til fylkeskommunene baserer seg i hovedsak på Sivas mål- og resultatstyringsystem (MRS-indikatorer på resultat og effekt) og støttende analyser for rapportering på de regionale oppdragene. Fylkeskommunen ber om å få tilsendt Sivas samlede årsrapporter og tertialrapporter. Siva skal i tillegg rapportere på særlige regionale prioriteringer og utarbeide fylkesvis statistikk på resultater og effekter. Siva skal rapportere fylkesvis for foregående års oppdrag innen 15. mai hvert år.

Telemark fylkeskommune viderefører følgende regionale rapporteringspunkter for Siva:

- Antall og andel målbedrifter som bruker FoU som grunnlag for innovasjon
- Antall og andel målbedrifter som realiserer internasjonale ambisjoner som del av sin vekststrategi
- Antall og andel målbedrifter som har reduksjon av skadelig påvirkning på klima og miljø som del av sin forretningside og aktivitet

7. Utbetaling av midler

Bevilgningen til Siva vil bli utbetalt uoppfordret til Siva i to terminer, den første antatte halvdel av årets ramme innen 1. februar, den andre terminen i august hvert år. Siva må i god tid før første utbetaling informere fylkeskommunen om hvilken bankkonto midlene skal utbetales til slik at dette kan påføres oppdragsbrevet

Med hilsen

Geir Morten Johansen

geir.morten.johansen@telemarkfylke.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET